

Syv hemmeligheter

Syv hemmeligheter

Et møte med visdommen i Bergprekenen

Carl Fredrik Aas

LOGOS FORLAG

Med tillatelse fra Norsk Bibel AS er alle bibelsitater
hentet fra Norsk Bibel-oversettelse av 1988.

Utgiver: Guds Verdensvide Kirke,
Boks 89 Holmlia, 1201 Oslo
www.gvks.org

Copyright © Carl Fredrik Aas, 2008

Omslag: ©awb-bthb, Blentarp, Sverige

Trykk: Oskar Randsborg AS, Kolbotn, 2008

Papir: Premier 80 g

Printed in Norway

ISBN: 978-82-997848-0-1

Derfor, alt dere vil at menneskene
skal gjøre mot dere, gjør det også
mot dem!

Sitat fra Bergprekenen

Innhold

Forord.....	9
Gjestene kommer	11
Den første hemmeligheten	13
Hva er lykke?	30
Salt og lys	39
Hva er Evas hemmelighet?	42
Petters hemmelighet	44
Hvorfor be når Gud vet hva vi trenger?	62
Er det Gud som frister oss?	67
Rebekkas hemmelighet	71
Rikdom og bekymringer	77
Den gylne regel	86
Knuts og Evas hemmeligheter	95
Løsningen på Thomas' problem	102
Forsoningen	105
Oversikt over Bergprekenen	113
Kommentarer til Bergprekenen	115

Forord

Denne boken kan leses på flere måter.

Boken består av to deler, en romandel og en kommentardel.

I romandelen avsløres de syv hemmeligheter. Hvis man kun ønsker å lese fortellingen om hemmelighetene kan man overse stoff skrevet med *kursiv* eller **fet skrift** som er sitater og utfyllende stoff.

Den andre delen av boken er kommentarer av de enkelte vers i Bergprekenen. Denne delen er beregnet for dem som ønsker å grave dypere i den verdifulle skatten som ligger i denne teksten.

Jeg vil gjerne takke dem som har gitt meg gode råd i de tre årene jeg har skrevet på denne boken. Denne er blitt utformet under diskusjoner med og kommentarer fra en rekke personer. Jeg vil gjerne takke professor Hans Kvalbein på Menighetsfakultetet for gode råd når det gjelder forklaringene til Bergprekenen. Deretter vil jeg takke Terje Fredriksen, som jeg kjenner fra den tiden vi begge arbeidet i Aschehoug forlag. Vi har gått mange turer mens vi diskuterte hvordan jeg skulle skrive denne boken slik at den kunne være interessant for andre og ikke bare for meg selv. Gode råd og kommentarer til innholdet har jeg også fått fra Sigurd Røed Dahl. Jeg vil også gjerne takke

Björg Oppedal og Roy Østensen for gode språklige råd og korrektur. Layout arbeidet er utført av Alan Beal som har gjort en bok som kunne være tungt å lese lettest. I forbindelse med kommentardelen er en rekke kommentarbøker blitt konsultert, noe jeg kommer tilbake til senere i boken.

Resultatet må jeg selv stå ansvarlig for, og det er ikke sikkert at mine rådgivere er enige i sluttproduktet, men jeg er meget takknemlig for de råd som jeg har fått underveis.

Gjestene kommer

Det brygget opp til uvær da familien kom for å feire tante Rakels 60årsdag. Det hadde vært varmt denne solrike augustdagen, men nå var mørke tordenskyer i ferd med å samle seg på himmelen. De første regndråpene falt på trappetrinnene utenfor huset da de siste gjestene ringte på.

En time senere satt familien samlet rundt middagsbordet. Alle var tilsynelatende i godt humør og samtalen gikk livlig, særlig ved bordenden der Eva og Rakel satt. Eva var i perlehumør, men Thomas hadde vært uvanlig stille hele kvelden. Da de fleste var nesten ferdig med hovedretten hadde han imidlertid slått på glasset og bedt om ordet. Det var ikke vanlig i familien med formelle taler ved slike anledninger, men i kveld hadde han noe helt spesielt på hjertet.

– Derfor trenger jeg et lån på 700 000 kroner før i morgen ettermiddag, avsluttet han.

Det ble stille rundt bordet, og familien stirret på Thomas i vantro. Han hadde klart å holde problemet sitt skjult i to år, men nå var spillet over. Alle trodde Thomas hadde økonomien sin under kontroll. Han hadde en god jobb, bodde i et pent hus sammen med kone og to sønner på 8 og 5 år.

Grunnen til de økonomiske problemene var

at han i flere år hadde spilt på veddeløpsbanen og tapt store summer. Det hadde begynt med at han savnet spenning i livet sitt, fortalte han. Det var ingen utfordringer i jobben, og ekteskapet var blitt hverdagslig og grått. Etter kort tid var han blitt fanget av den nye lidenskapen. Familien satt lammet og visste ikke hva de skulle svare Thomas. Hvordan skulle de forholde seg til dette?

Dette skulle vise seg å være den første av syv hemmeligheter som ville bli avdekket i løpet av kvelden. Alle rundt middagsbordet hadde hver sin hemmelighet.

Den første hemmeligheten

– Ja, det var slik det hele begynte, fortalte Thomas.
– Det var ikke min tanke å bruke så mye penger på travbanen. Men etter hvert som jeg tapte, satset jeg stadig større beløp i håp om å vinne den store gevinsten, slik at jeg kunne betale spillegjelden. Jeg begynte derfor å låne penger i banken mot sikkerhet i huset, og satset enda større beløp. Slik sank jeg bare stadig dypere ned i gjeld. Nå klarer jeg ikke å betale avdragene, og banken nekter å vente lenger. Andre banker nekter også å gi meg lån. I fortvilelse så han på de andre . – Jeg ser ingen annen utvei enn å be dere om et lån, slik at jeg ikke mister huset.

Familien var i sjokk. Kunne de låne Thomas 700 000 kroner? På den annen side, kunne de la Thomas miste hus og hjem?

Tante Rakel la fra seg gaffel og kniv. Hun senket hendene under bordet hvor hun knyttet dem hardt sammen. Hun nikket flere ganger mens hun hørte nevøen lide seg gjennom fortellingen om sitt livs nederlag.

Etter en pinlig stillhet rensset Rebekka, søsteren til Thomas, stemmen og spurte nesten hviskende:
– Har du spurt sjefen din om firmaet kan garantere for lånet?

– Jeg har tenkt på det, svarte Thomas. – Men firmaet har ingen praksis med å garantere for et så stort beløp. Jeg er også redd for at jeg setter stillingen min i fare hvis jeg forteller direktøren om situasjonen. Hvordan kan jeg forvalte firmaets økonomi når jeg ikke kan holde orden på min egen?

Igjen ble det stille i stuen til tante Rakel. Hun hadde pyntet den lille dagligstuen for anledningen. Det stod en vase markblomster i stuevinduet og en stor bukett på middagsbordet. Blomstersesongen var på hell, men hun hadde funnet både prestekrager, rødkløver og noen smørblomster som hun hadde blandet med fine strå og blåklokker. På den gamle kommoden fra bestefar stod en bukett røsslyng i en praktfull hollandsk krukke. Og som alltid var tantens hjemmelagde mat noe som alle gledet seg til. Denne kvelden serverte hun ovnsbakt laks fylt med dill og andre urter, kokte mandelpoteter og frisk salat med sin egen spesielle dressing. Hun hadde fått hjelp av Eva til å lage maten og dekke på bordet. Eva hadde nettopp tatt et overblikk for å se om hun snart skulle samle sammen tallerkenene etter hovedretten da Thomas overrasket familien med hemmeligheten sin.

Knut, far til Thomas, så uforstående på sin eldste sønn. Faren var lektor i biologi og fysikk på en videregående skole hvor han hadde arbeidet hele sitt yrkesaktive liv. – Så det var for spenningens

skyld du begynte å satse på hester, var alt faren kunne finne på å si for å bryte stillheten.

Moren, Eva, var noe yngre enn søsteren Rakel. Eva var alltid velstelt og var en dame som menn la merke til når hun gikk forbi på gaten. Hun drev en liten, men populær restaurant i byen. Mens hun nå i forskrekkelse så på Thomas, var det tydelig at hun var opprørt over denne nyheten som sønnen hadde sluppet. Hvordan kunne han gjøre dette mot henne? Hva ville resten av familien og venner tenke om henne når det ble kjent at sønnen hadde stelt seg slik?

Broren til Thomas, Petter, var avdelingsdirektør i et departement. Han var 32 år og jurist som sin tre år eldre bror. Petter var den eneste som spiste videre mens han tenkte på broren sin. At Thomas kunne kaste bort så mye penger på veddeløp, og så på toppen av det hele snakke om det i et familieselskap! Petter kunne ikke kausjonere for broren; han hadde allerede lånt langt over pipa på sitt eget nye hus, og nå skulle renten gå oppover hadde de fleste økonomer spådd. Nei, dette får storebror ordne opp i selv, tenkte Petter med skjult skadefryd. Endelig hadde Thomas, mors og fars gullgutt som alltid hadde vært så vellykket, fått problemer.

Lillesøster til Thomas, Rebekka, var nærmest i sjokk og stirret ned på det som var igjen på

tallerkenen. Hun var tjuesju år, arbeidsløs og den eneste av barna som ikke var gift. I utseende lignet Rebekka på moren, men likheten stoppet der. Hun satt og tenkte på Thomas som alltid hadde vært et forbilde for henne og Petter; at han kunne gjøre noe så dumt! Hun kunne ikke tro det!

Rakel hadde vært lærerinne på barneskolen og hadde undervist på alle klassetrinn i løpet av de trettifem årene hun hadde vært i skolen. For tre år siden måtte hun slutte da hun ble blind på det ene øyet og hadde meget nedsatt syn på det andre. Rakel ble enke etter at mannen døde på en tragisk måte for tjue år siden.

Petter fortsatte å spise mens Rebekka stirret ned på de få munnfullene med laks og poteter som hun hadde igjen på tallerkenen. Hun klarte ikke å spise ferdig. Knut satt og så ut av vinduet, mens Eva holdt på å rote nede i håndvesken sin, uten at hun egentlig lette etter noe. Rakel hørte det og smilte; Eva gjorde alltid dette når hun skulle skjule at hun var irritert.

Så brøt Petter den trykkende stillheten: – Jeg kan i hvert fall ikke hjelpe Thomas siden jeg selv allerede har et stort lån på huset og hytta. Jeg må jo tenke på min egen familie, ikke sant?

Petter var gift, men han hadde ingen barn. Kona hans var på forretningsreise og kunne derfor ikke delta på familiemiddagen.

Etter en stund forsøkte Rakel å føre samtalen inn på et annet spor. – Skal det være noe mer å drikke? spurte hun. Alle, bortsett fra Thomas, var takknemlige for initiativet hennes. Han hadde lenge sittet uten å si et ord.

Eva fylte glassene mens hun begynte å fortelle om en vanskelig kunde på restauranten dagen før. Han var beruset og ville bestille et måltid, men hadde ikke reservert bord i forveien. Den ubehagelige gjesten ville ikke godta at et ledig bord var reservert, og laget et oppstyr som forstyrret de øvrige gjestene i den lille restauranten. Det kom nesten til basketak i forsøket på å få han ut av lokalene. Eva var i ferd med å ringe til politiet da de to kelnerne hennes endelig klarte å geleide mannen ut. Noen mennesker kan ikke styre alkoholforbruket sitt, konkluderte hun. Undrende snudde Knut seg og så på henne.

Thomas ergret seg over at de ikke syntes å ta ham på alvor når han hadde våget å blottstille sin krise for familien. Han hadde fortalt sin kone Inger sannheten kvelden før. Det var vanskelig, men etterpå følte han en lettelse fordi han slapp å drive et skuespill lenger. Kona hadde ikke ant hvor alvorlig deres økonomiske situasjon var. Hun visste at han ofte var på travbanen, men hun regnet jo med at han hadde dette under kontroll og ikke ville spille bort hus og hjem. Da Thomas sa at han

ville legge saken frem for familien, nektet hun å gå i selskapet. Dette var hans siste mulighet, hadde han sagt, men hun følte at skammen var for stor og klarte ikke å se familien i øynene. Da Thomas ankom selskapet unnskyldte han seg med at Inger ikke følte seg vel og derfor ikke kunne komme.

Mens moren fortalte om den vanskelige kunden, satt Thomas og så rundt bordet på familien sin. Faren Knut, den virkelighetsfjerne lektoren på skolen. Moren Eva, den effektive og økonomiske i familien. Lillebroren Petter, som alltid ville være like bra som ham. Lillesøster Rebekka, som var teknisk tegner og for tiden arbeidsløs. Hun var forresten nylig blitt kristen. Ja, og så var det Rakel, mors søster. Det er underlig hvor forskjellig søsken kan være. Ja, litt av en familie, tenkte han. De ville ikke en gang snakke om problemet mitt! tenkte Thomas. Han hadde håpet at de ville støtte og hjelpe ham. Nå hadde han ingen andre steder å låne penger etter at han hadde fått det siste avslaget fra internettbanken i går, det til tross for at de annonserte om lån uten sikkerhet! Nå var det ingen andre muligheter enn familien. Og hva var det familien snakket om? En vanskelig kunde som laget bråk i morens restaurant!

Rebekka satt og så på sin eldre bror. Jo, han hadde blitt noe tynnere og fått et stenk av grått ved tinningene. Thomas hadde avfeid familiens

bekymringer over at han var blitt tynnere det siste halve året, og hadde forklart at det hadde med problemer på jobben å gjøre. Men nå var sannheten kommet frem i lyset, og var såret over at han hadde løyet for henne. Kunne hun stole på broren igjen? Rebekka hadde heller ikke orden på økonomien, men det var noe alle visste. Hun var den eneste av de tre søsknene som hadde interessert seg for livets eksistensielle spørsmål. Rebekka var på stadig leting etter sannheten med stor S, som skulle gi en løsning på livets store spørsmål, og nylig var hun blitt aktiv i den lokale menigheten.

Faren Knut derimot, engasjerte seg verken i politiske eller i livets eksistensielle spørsmål. Han hadde aldri reflektert over hva som var meningen med denne korte tilværelsen. Det var bare slik. Man fødes, lever noen år for å føre slekten videre, for deretter å dø. Det var Darwin som bekreftet denne sannheten om livet, mente han.

Rakel var glad i dem alle, og ikke minst etter at mannen hennes døde. Hun var ofte ensom på kveldene, så familieselskaper var noe hun så frem til. Rakel var ganske forskjellig fra søsteren Eva. De hadde vokst opp på et lite fiskevær på Vestlandet, under trange økonomiske kår. Da hadde begge lært hvor viktig det er å ha styring på økonomien. Faren deres hadde vært prest i det lille lokalsamfunnet, og salmesang og bibellesning om kvelden var faste

innslag for jentene så lenge de bodde hjemme. Men den beskjedne oppveksten hadde påvirket søstrene forskjellig. For Eva var det nå viktig å distansere seg fra sin fortid og vise andre og seg selv at hun var vellykket. Rakel satte derimot pris på det hun hadde lært hjemme, og følte ingen trang til å fornekte sin kristen tro.

Rakel satt og grunnet over om det ville hjelpe Thomas om de lånte ham 700 000 kroner? Ville han lære noe, eller ville han bare fortsette å spille på hester for å nedbetale gjelden? Ingen av de andre visste at tanten hadde gitt Thomas et lån på 50 000 kroner to uker tidligere. Han hadde lovet at hun ville få pengene tilbake etter noen dager. Nå forstod Rakel hvordan det forholdt seg. Hva skulle de gjøre?

– Hvordan kunne du gjøre dette? utbrøt Petter mens han kikket opp på Thomas, som ikke kunne møte blikket hans. – Hvordan kunne du gjøre dette mot Inger og guttene dine? Og for den saks skyld mot oss? fortsatte Petter.

Rebekka tok mot til seg og grep ordet: – Men vi må jo hjelpe Thomas. Vi skal være overfor andre slik som vi ønsker de skal være overfor oss, skal vi ikke det da?

Faren så ut vinduet som om det skjedde noe spennende der ute. Moren så forbauset på Rebekka, mens Petter fortsatte å spise uten å se opp.

– Ikke kom med bibelordene dine, mumlet Petter. – Vi ville ikke ha stelt oss så dumt at vi måtte be om hjelp fra familien. Er det riktig å påta seg ansvaret for de feil en annen har gjort? Vi må alle stå ansvarlig for det vi selv gjør, og vi må jo alle holde orden på vår privatøkonomi.

– Så jeg tar ansvaret ved å la huset mitt gå på tvangsauksjon da? sa Thomas mens han reiste seg for å gå.

– Sett deg Thomas, ikke gå! ba moren.

Thomas sank ned i stolen igjen med et dypt sukk.

– Om huset ditt virkelig må gå på tvangsauksjon, vet jeg ikke, sa Petter. – Men vi må jo alle ta ansvar for det vi gjør. Selv har jeg funnet ut at et familiebudsjett hjelper for å holde orden på økonomien. Hvis du absolutt vil gå på hesteløpene dine, kan du sette til side noe penger til dette hver måned. Med et familiebudsjett kan du planlegge forbruket, og da kan du kjøpe deg det som vil gi lykke og glede i livet.

– Kan man kjøpe lykke? spurte Rakel. – Er lykken knyttet til materielle ting? Blir man egentlig lykkelig av å kjøpe en ny bil hvert tredje år, eller å ha et stort hus og en hytte på fjellet?

Rakel ante at ekteskapet til Petter skrantet, og at det kunne skyldes at de to ikke hadde nok tid for hverandre. Begge hadde krevende stillinger som forventet mye av dem. Materiell velstand stod høyt

på deres liste, mens det å ta vare på ekteskapet kom langt nede.

– Gir materielle ting den lykken vi søker? spurte hun mens hun vendte seg mot Petter.

– Det gjør det jo, svarte Petter. Se hvor godt vi har det i Norge i forhold til mennesker i den tredje verden som ikke har tak over hodet, ikke nok mat og liten mulighet til å få seg en utdanning. Det er klart at vår høye levestandard gir oss lykke.

– Jeg hørte nylig om flere undersøkelser fra både USA og Europa som viser at depresjon og angst øker i takt med velstandsutviklingen, sa Eva, for å bidra med noe i samtalen. Velstanden fører tydeligvis med seg bekymringer.

– Jeg er for så vidt enig i at vår velstand kan være et grunnlag for lykke, sa Rakel. – Men er ikke problemet at vi alltid vil ha mer? Blir vi noen gang fornøyde? Består lykken i å samle materielle ting i dette livet? Og hvorfor gjør vi det? For å nyte det selv, eller for også å hjelpe andre?

– Det var det, da! sa Petter mens han så på klokken og ønsket at familieselskapet snart ville ta slutt. – Jeg tror at mange som har det godt gir penger til veldedige formål fordi de har dårlig samvittighet i forhold til dem som lider. Motivet er ikke «kjærlighet», men heller et slags avlat.

– Kjærlighet. Hva er kjærlighet? mumlet faren, mens han fortsatt stirret ut av vinduet.

– Det er forskjellige typer kjærlighet, sa Rakel.
– Hva slags kjærlighet tenker du på? spurte hun.
Knut så spørrende på henne. Før han klarte å svare, spurte Eva: – Er det forskjellige slags kjærlighet?

– Kjærlighetsbegrepet har mistet sitt innhold i dag, sa Rakel. Noen oppfatter kjærlighet som det å være snill mens andre tenker kanskje først og fremst på den seksuelle kjærligheten. Men Guds kjærlighet er den sterkeste drivkraft som finnes.

Rebekka så ned i bordet. Hun satte pris på tanten, men hun syntes at Rakel noen ganger var for direkte. Dessuten syntes hun seksuallivet var et vanskelig tema å snakke om etter det hun hadde opplevd noen år tidligere.

– Hvordan kan jeg forstå Guds kjærlighet når Han ikke engang hjelper meg? utbrøt Thomas.
– Hvis Gud elsket meg, hvorfor har Han ikke hjulpet meg ut av mitt dilemma? For hvis Han hadde hjulpet meg, så hadde jeg sluppet å komme i denne håpløse situasjonen! Det hadde vel ikke vært noe problem for Gud å la meg vinne hovedpremien bare en gang? Thomas var nesten på gråten. At han skulle snakke om sitt tvilende forhold til Gud i et familieselskap, hadde han aldri trodd. – Ja, står det ikke et eller annet sted i Bibelen: «Be så skal du få»? fortsatte han. – Sier ikke Bibelen at vi skal få det vi ber om? Hvorfor gjør ikke Gud det hvis Han elsker oss? Hvorfor tillater Han at vi

har så mange problemer og bekymringer?

– Ville du ha sluttet å spille på hester hvis Gud hadde hjulpet deg? spurte tanten. – Eller ville du ha fortsatt, med enda større iver, hvis du visste at Gud var på din side? Og forresten hva med de andre som også trengte å vinne, burde ikke Gud hjelpe dem også?

– Her ser vi jo hvor ulogisk kristendommen er, sa Petter. – Hvis Gud gir oss alt det vi ber om, da er Han blitt tjeneren vår og det må være feil. Det blir for lettvindt. Det er så mye merkelig i kristendommen. Noen hevder at hvis man bare sier ordene at man tror på Jesus, så er man frelst uten videre. Da er kristendom blitt til magi. Men hvis man derimot aldri har hørt om Jesus, så er man evig fortapt. Dette må være feil. Nei, det de kristne trenger er ikke Gud, men en god psykolog. Beklager lillesøster, sa han mens han så på Rebekka.

– Jeg er ikke enig med deg, Petter, sa Rakel. – Jeg mener den beskrivelsen du gir av kristendommen er feil, og jeg tror ikke du vet hva kristendom er.

Det ble helt stille. Det eneste man kunne høre var den gamle bestefarsklokken i entreen. Det virket som om tiden stod stille mens de alle så forbauset på Rakel. Thomas var lettet over at han ikke var i fokus lenger, og Petter var overrasket over tante Rakels direkte svar. Rebekka så på tanten med beundring. Hvordan kunne hun stå frem så rolig og